

Boy: 10 metreye ulaşabilir.
Akdeniz ikliminin ve bitki örtüsünün en tipik ağaçlarındandır. Yüzlerce yıl yaşayabilir. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Zeytinin yabanisine delice adı verilir. Delicenin meyveleri daha küçük olur. Zeytin, tarih boyunca barışın ve bağlılığın simgesi olmuştur. Akdeniz uyarlığında önemli rolü olan zeytin yetiştiriciliğinin günümüzden 5000 yıl önce başladığı biliniyor.

Boy: 10 metreye ulaşabilir.
Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir. Anavatanı Anadolu'dur. Defne ağacı, mitolojide önemli bir yere sahiptir. Zaferi ve sonsuzluğu simgeler. Kimi zaman bir çalı görünümünde olabilir. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Yapraklarından ve meyvesinden elde edilen yağ, sabun üretiminde kullanılır.

Boy: 10 metreye ulaşabilir.
Asya'nın batısına özgü bir bitkidir. Akdeniz iklimine sahip bölgelerde, binlerce yıldır insanlar tarafından yetiştirildiği bilinir. Erkek ve dişi çiçekleri ayrı ağaçlar üzerinde bulunur. Tozlaşma, yabanarları aracılığıyla olur. İncir, taşların, duvarların arasında da yerleşip büyüyebilir. Tohumları, buralara, meyvesini yiyen kuşların dışkılarıyla taşınır.

Boy: 20 – 25 metreye ulaşabilir.
Yalancı akasyanın anavatanı Amerika'nın kuzeydoğu bölgesidir. Avrupa'ya 17. yüzyılda getirilmiştir. Ülkemizde yol kenarlarında, park ve bahçelerde sık rastlanır. Hızlı büyür. Baharda, dallarından kümelere halinde sarkan hoş kokulu çiçekler açar. 200 yıl kadar yaşayabilir.

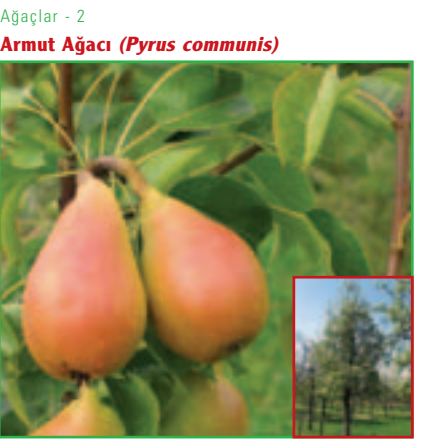
Boy: 9 - 10 metreye ulaşabilir.
Güllilerdendir. En yakın akrabası olan kirazla (*P. avium*) meyvesinin dışında da farklılıkları vardır. Yaprakları, kiraz yapraklarından daha küçüktür. Dalları kiraz ağacının dallarına göre daha yaygındır. Vişne'nin, İran'ın kuzeyiyle Türkmenistan arasındaki bölgede ortaya çıktığı ve oradan Avrupa'ya kadar yayıldığı sanılıyor.

Boy: 3 - 5 metre.
Anavatanı Anadolu'da, Akdeniz bölgesidir. Ancak, adı en çok İstanbul'la birlikte anılır. İstanbul Boğazı'nın iki yakasındaki erguvan ağaçları, şarkılara, şiirlere konu olmuştur. Baharda, yapraklanmadan önce çiçek açar. Çiçekleri, kimi zaman doğrudan gövde üzerinde çıkar. Yaprakları yürek biçimindedir.

Boy: 20 – 30 metre.
Anavatanı, Kuzey Amerika'dır. Buradan başka bölgelere götürülmüştür. Başta Avrupa olmak üzere, birçok farklı yerde süs bitkisi olarak yetiştirilir. Bütün bir yaz boyunca çiçeklenir. Güzel kokulu çiçekleri, Mayıs – Ağustos aylarında açar. Çiçeklerinin büyüklüğü, 15 – 20 cm kadardır.

Boy: 12 -13 metreye ulaşabilir.
Güllilerdendir. Avrupa'ya özgü bir meyve ağacı olsa da, dünyanın çok çeşitli ülkelerinde yetiştiriciliği yapılır. Soğuğa dayanıklıdır. Bu nedenle farklı iklimlerde yetiştirilebilir. Kültür yoluyla üretilmiş çok sayıda çeşidi vardır. Çoğu akrabası gibi o da Nisan – Mayıs aylarında çiçeklenir.

Boy: 10 - 12 metreye ulaşabilir.
Güllilerdendir. En yakın akrabaları armut ve yenidünyadır. Elmanın, Doğu Anadolu'da ve Rusya'nın güneybatısında kalan bölgelerde ortaya çıktığı sanılıyor. Buradan bütün dünyaya yayılmıştır. Besleyici değeri çok yüksek bir meyvedir. Tarih boyunca, kültür çalışmalarıyla 1000 farklı elma çeşidi üretildiği tahmin ediliyor. Bugün, 100 kadar çeşidi vardır.

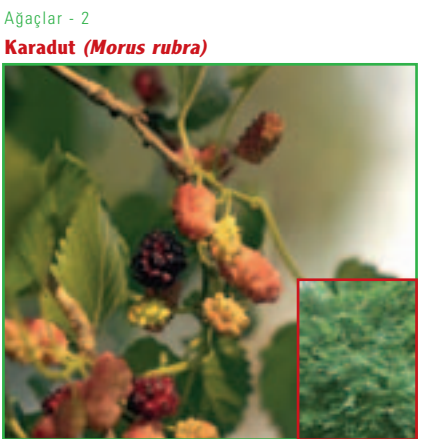
Boy: 10 metreye ulaşabilir.
Akdeniz'e özgü bir bitkidir. Ülkemizin batı ve güney bölgelerinde yetişir. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Sakız ağacı adını, gövdesinden elde edilen özel bir reçineden alır. Bu reçine, açık sarı renkli ve çok güzel kokuludur. İçeceklere ve tatlılara aroma vermek amacıyla ve parfüm yapımında kullanılır.

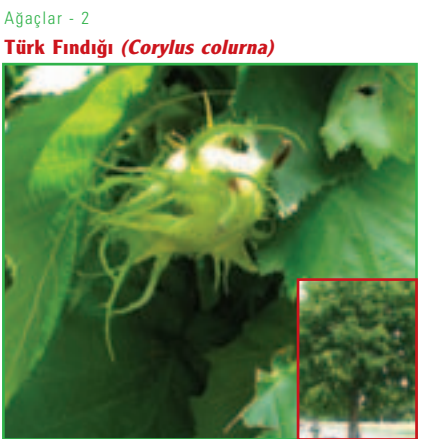
Boy: 25 – 30 metre kadar.
Ülkemizde en sık rastlanan söğüt türüdür. Dere kenarlarında, çayırıklarda ve sulak alanlarda görülür. Hızlı büyür. Adını, yapraklarının alt yüzeyini, genç sürgünlerini ve tomurcuklarını kaplayan yumuşak, beyaz tüylerinden alır. Kabuğu gençliğinde gri renktedir, ağaç yaşlandıkça esmer renk alır ve çatlar.

Boy: 20 – 30 metre.
Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir. Anavatanı Doğu Akdeniz'dir. Çağlar boyunca ölümsüzlüğün simgesi sayılmıştır. Ülkemizde ve tüm Akdeniz ülkelerinde mezarlıklarda, cami, kilise ve manastırların bahçelerinde rastlanır. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Kozalakları iki yılda olgunlaşır. Akdeniz servisi, 500 – 700 yıl kadar yaşar.

Boy: 12 - 15 metre kadar.
Karadut, Amerika Kıtası'na özgü bir bitkidir. Keşiflerden sonra buradan dünyaya yayılmıştır. Meyveleri, kuşlar, kelebekler ve öteki böcekler için çok çekicidir. Akrabası olan beyaz dutun (*M. alba*) yaprakları, tarihsel olarak çaydan sonra dünyanın en önemli ikinci yaprağı sayılabilir. Çünkü, ipek üretiminde kullanılan ipek böcekleri bu yapraklarla beslenir.

Boy: 20 – 25 metreye ulaşabilir.
Anavatanı Anadolu ve Avrupa'nın güneydoğusudur. 1000 – 1800 metredeki karışık ormanlarda doğal olarak bulunur. Gövde çapı kimi zaman bir metreye kadar ulaşır. Akrabaları arasında en iri olanıdır. Rüzgâr, kuraklık gibi olumsuz koşullara karşı dayanıklıdır. Dünyanın birçok ülkesinde, yol kenarları, park ve bahçelerin düzenlenmesinde kullanılır.

Boy: 2 – 5 metre.
Narin anavatanı, Asya Kıtası'nın Ortadoğu'dan Himalayalar'a kadar olan bölgeleridir. Ülkemizde de görülür. Kumlu ve kayalık, çalılık alanlarda yetişir. Meyvesi için kültürlenmeye üretilmiş çeşitleri de vardır. İlk olarak Eski Mısırlılarca yetiştirilmeye başlandığı biliniyor. Nar suyu, bazı ülkelerin mutfaklarında çok önemli yer tutar.

Boy: 6 - 7 metreye ulaşabilir.
Güllülerdendir. En yakın akrabası bademdir. Şeftalinin, Çin'de 4000 yıl önce ilk evcilleştirilen meyve olduğu sanılıyor. İpek Yolu ticaretiyle İran, Anadolu, Yunanistan ve öteki Avrupa ülkelerine yayılmıştır. Nektarin, şeftaliden farklı bir tür değil, kültür yoluyla üretilmiş bir çeşittir. Kültür yoluyla üretilmiştir. Tek farkı tüysüz olmasıdır.

Boy: 9 metreye ulaşabilir.
Asya'nın batısına ve Anadolu'ya özgü bir ağaçtır. Ülkemizde yapılan kazılardan, MÖ 7000 yılında yaşayan insanların da antep fıstığı yediği biliniyor. Antep fıstığı, soğuğa dayanıklı bir bitki değildir. Erkek ve dişi ağaçları birbirinden farklıdır. Günümüzde, Akdeniz ülkelerinde ve ABD'nin kimi bölgelerinde üretimi yapılır.

Boy: Genellikle 30 – 40 metre.
Anavatanı Avustralya'dır. Burada boyu 60 metreye ulaşır. Gövde çapı 2 – 3 metre olabilir. Sıtma hastalığına neden olan sivrisineklerin kaynaklandığı bataklıkları kurutmak için kullanıldığından sıtma ağacı olarak da bilinir. Çok hızlı büyür. Genç ağaçların kabukları kırmızıdır; daha sonra pembemsi gri bir renk alır. Ülkemizde yol kenarlarında sık rastlanır.

Boy: 4 – 6 metreye ulaşabilir.
Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir. Keçiler filizlerini yemeyi çok sever. Çapı 30 santimetreye ulaşabilen bir ağaç olmasına karşın, keçilerin saldırılarını nedeniyle genellikle çalımsı görünür. Başlangıçta mavimsi renkli olan kozalakları olgunlaşınca kırmızımsı olur. Dallardan elde edilen katran, deri hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Boy: 15 – 20 metre.
Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir. Ege ve Akdeniz bölgelerinde hemen her mahallede bir fıstık çamı bulunur. Gençken top biçimli olan tepesi, yaşlandıkça, üstü düz bir şemsiye görünümü alır. Görünümü sayesinde hemen tanınır. Kozalakları üç yılda olgunlaşır. Tohumlarının içine, çam fıstığı adı verilir ve çok lezzetlidir.

Boy: 25 – 30 metre.
1000 yıl kadar yaşayabilen ulu bir ağaçtır. Önceleri yavaş yavaş büyür; sonra hızla boy atar. Çok fazla sürgün verir. Anadolu'dan Avrupa'ya ve ABD'ye de yayılmıştır. Bugün, hem ABD, hem de Avrupa'daki Anadolu kestaneleri, zararlı mantarların neden olduğu hastalıklar nedeniyle türü tehlikeytedir.

Boy: 9 - 10 metreye ulaşabilir.
Malta erigi olarak da bilinir. Asya'nın güneybatısına özgü bir bitkidir. Japonya'da 1000 yıldan uzun bir süredir yenidünya üreticiliği yapılır. Daha sonra Akdeniz ülkelerine ve Avrupa'ya yayılmıştır. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Soğuğa karşı dayanıksızdır. Meyvesi için yetiştirildiği gibi, park ve bahçelerin süslenmesinde de kullanılır.

Boy: 10 metreye ulaşabilir.
Güllülerdendir. En yakın akrabası şeftali ağacıdır. Badem, Akdeniz iklimine özgü bir bitkidir. Yunanistan'daki kazılarda, günümüzden 8000 yıl önce yaşamış insanların da bademin meyvelerini ve tohumlarını yedikleri ortaya çıkarılmış. Acı badem olarak bilinen çeşidi yağ, ilaç ve kozmetik üretiminde kullanılır.

Boy: 3 – 4 metreye ulaşabilir.
Yıl boyunca büyümeyi sürdüren, kışın yapraklarını dökmeyen küçük bir ağaçtır. Limonun anavatanı kesin olarak bilinmiyor. Bugün tüm dünyada ılıman iklimli bölgelerde, kültürlenmeye yoluyla elde edilen çok farklı limon çeşitleri üretiliyor. Limon ülkemizde çok sevilir. Ege ve Akdeniz gibi kimi bölgelerde, neredeyse her evin bahçesinde bir limon ağacı bulunur.

Boy: 4 – 5 metreye ulaşabilir.
Greyfurtun anavatanının Jamaika olduğu sanılıyor. Buradan, 18. yüzyılda önce Amerika'ya daha sonra da başka bölgelere yayılmıştır. Ilıman iklim koşullarında yetiştirilebilir. Öteki narenciye ürünleriyle karşılaştırıldığında, yetiştiriciliğine çok geç başlanmıştır. Kışın yapraklarını dökmeyiz. Narenciyeler arasında en büyük meyve greyfurtunkidir.

Ağaçların Özellikleri
Ağaçlar, yaşamları boyunca büyümeyi sürdüren odunsu bitkilerdir. Ağaçların biçimleri, büyüklükleri ve yaşam süreleri, türden türe büyük değişiklikler gösterir. Yeryüzünde, narin süs ağaçlarından, dev sekoyalara kadar, 20 000'den fazla ağaç türü olduğu biliniyor. Bilinen en yaşlı ağaç, California'da (ABD) bulunan 4700 yaşındaki bir çam ağacıdır. Bilinen en uzun boylu ağaçsa, Avustralya'da bulunan yaklaşık 150 metre boyundaki bir okaliptüs ağacıdır. Ağaç türlerinin en çeşitli olduğu yerler, tropikal yağmur ormanlarıdır. Ülkemizde de çok sayıda ağaç türü görülür. Ağaçların biçimleri ve büyüklükleri birbirinden ne kadar farklı olursa olsun, iki bitki grubundan birine atılır: Açktotumhulur ya da kapalıtohumlular. Kapalıtohumlu bitkiler, tohumu koruyucu bir tabakayla kaplı, çekimli bitkilerdir. Bilinen bitki türlerinin % 90'ı kapalıtohumludur. Açık tohumlu bitkilerse, koruyucu bir tabakayla kaplanmamış tohumlar üreten ağaçlar ve çallardır. Bunlar çiçek açmazlar. En bilinenleri, servi, çam, ladin, ginko gibi ağaçlardır.

Ağaçları Nasıl Tanırız?
Ağaç türlerinin, birbirlerinden farklılıklarını belirleyen kendine özgü özellikleri vardır. Genellikle, ağaçları tanımanın en kolay yolu yapraklarına bakmaktır. Öncelikle, ağacınızın iğne yapraklı mı yoksa geniş yapraklı mı olduğuna dikkat edin. Yapraklarının biçimini, rengini ve dalların üzerinde düzenleniş biçimini inceleyin. Bunu yaparken dikkatli olmak gerekir, çünkü bazı ağaçların yaprakları birbirine çok benzer. Örneğin, bazı meyve ağaçlarının yaprakları gibi. Ağacın gövdesinin rengi ve dokusu, varsa çiçeklerinin ve meyvelerinin özellikleri de onu tanımanız yardımcı olacaktır. Kimi ağaçlarıysa, yalnızca uzaktan nasıl göründüklerine bakarak da tanıyabilirsiniz. Örneğin, fıstık çamı gibi bazı ağaçların biçimleri çok kendine özgüdür.